

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoCsp/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318205475
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2318205475.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holič a sudkýň: JUDr. Bibiána Ťažiarová a JUDr. Terézia Mecelová, v právnej veci žalobkyne: N. L., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XX, proti žalovanému: Home Credit Slovakia a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Teplická 7434/147, Piešťany, o ochranu práv spotrebiteľa a o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 28Csp/62/2018-146 zo dňa 20. júna 2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. **p o v t r d z u j e .**
II. Žalobkyni sa voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia sumu 1.135,92 Eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol, výrokom III. rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 22,16%.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch § 52 ods. 1 až 4, § 53c, § 37 ods. 1, § 457 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, s poukazom aj na procesné ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, Civilného sporového poriadku. Vecne argumentoval tým, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa predloženými listinnými dôkazmi preukázala, že dňa 28.10.2010 uzatvorila so žalovaným úverovú zmluvu, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý bezúčelový úver vo výške 3.000 Eur, s výškou mesačnej splátky 74,13 Eur, pri počte splátok 84, ročná úroková sadzba 20,14 Eur, RPMN od 23,1% do 23,9%, priemerná RPMN 18,09%, celkové náklady spotrebiteľa 2.788,44 Eur, lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci, celková čiastka splatná spotrebiteľom 5.788,44 Eur. Zároveň bol v zmluve dohodnutý balíček PREMIUM - úhrada za poistenie PREMIUM 5,22 Eur. Podľa výkazu o úhrade a výpisov z účtu, žalovaná v období od 14.11.2010 do 21.7.2017 vykonala úhrady v celkovej výške 5.918,72 Eur. Pri posudzovaní, či zmluva obsahuje náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch súd zistil, že tieto náležitosti sú síce v zmluve uvedené, avšak podľa citovaného § 53c Občianskeho zákonníka nesmie byť predmet a cena v spotrebiteľskej zmluve vyhotovenej písomne uvedená menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí, pretože zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná. Z obsahu zmluvy vyplýva, že predmetom zmluvy je aj poistenie PREMIUM, ktoré je vrátane jeho ceny uvedené v zmluve oveľa menším písmom ako údaje týkajúce sa samotného úveru. Z uvedeného dôvodu je

potrebné zmluvu uzatvorenú v rozpore s § 53c Občianskeho zákonníka považovať za neplatnú a v tomto prípade vzniká žalobkyni nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré spočíva v rozdieli medzi poskytnutým úverom a sumou, ktorú žalobkyňa za úver žalovanému uhradila. Navyše súd považuje zmluvu za neplatnú vzhľadom na mátauce údaje ohľadom celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, ktoré spôsobujú jej neurčitosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V zmluve sa totiž uvádza ako celková čiastka splatná spotrebiteľom suma 5.788,44 Eur, pričom však mesačná splátka je 74,13 Eur a úver sa má splatiť 84 splátkami. V prípade, ak by spotrebiteľ splatil veriteľovi uvedených 84 splátok vo výške 74,13 Eur, celková čiastka, ktorú by spotrebiteľ veriteľovi zaplatil by predstavovala sumu 6.226,92 Eur a nie sumu 5.788,44 Eur ako sa uvádza v úverovej zmluve. Z uvedeného dôvodov je potrebné zmluvu uzatvorenú v rozpore s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka považovať za neplatnú a žalobkyni vzniká nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré spočíva v rozdieli medzi poskytnutým úverom a sumou, ktorú žalobkyňa za úver žalovanému uhradila.

3. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným bol súd povinný sa ňou zaoberať. Premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia je upravená v § 107 Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravená kombinovaná premlčacia doba, t. j. subjektívna a objektívna premlčacia doba, ktoré začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v trvaní dvoch rokov je rozhodujúce, kedy sa oprávnená - žalobkyňa skutočne dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jej úkor obohatil. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa žalobkyňa o svojom práve skutočne mohla a musela dozvedieť. Pre začiatok plynutia trojročnej premlčacej doby (v prípade neúmyselne získaného bezdôvodného obohatenia), resp. desaťročnej premlčacej doby (v prípade úmyselne získaného bezdôvodného obohatenia, ktoré v tomto prípade žalobca nepreukázal) je rozhodný deň, kedy došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Podľa prehľadu splátok žalobkyňa uhradila žalovanému poslednú splátku na istinu dňa 14.7.2014, kedy žalovanému spolu uhradila 3.065,15 Eur. Je teda nepochybné, že už týmto dňom boli žalobkyni známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, teda komu a v akej výške plnila. Pri každej ďalšej splátke začala žalobkyni plynúť subjektívna a objektívna premlčacia lehota súčasne. Zaplatením každej splátky nad rámec istiny úveru boli žalobkyni známe všetky okolnosti pre uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. komu a v akej výške plnila. Nakoľko súd v zmysle § 37 ods. 1 a § 53c Občianskeho zákonníka vyhodnotil zmluvu ako neplatnú, mal súd za preukázané, že zo strany žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu plnením žalobkyne nad rámec splatenej istiny úveru a žalobkyni vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, vydania ktorého sa mohla na súde domáhať v subjektívnej lehote 2 roky a objektívnej lehote 3 roky, od kedy k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo. V danom prípade došlo k postupným úhradám splátok. Objektívna a subjektívna premlčacia doba tak začali plynúť po splatení úveru, t.j. od 14.7.2014 pri každej splátke osobitne, pričom subjektívna premlčacia doba prvej splátky po splatení istiny uplynula 14.7.2016. Žaloba bola na súd podaná 27.7.2018, teda po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty. Vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania, súd žalobe vyhovel v časti nepremičaných splátok za obdobie od 14.8.2016 do 21.9.2017, spolu vo výške 1.135,92 Eur a vo zvyšnej časti uplatneného premlčaného nároku žalobu zamietol.

4. Súd poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa zároveň v tomto konaní tvrdí tzv. bezodplatnosť úveru (pre údajnú absenciu zákonom vyžadovaných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere) pričom obe tvrdenia nemôžu popri sebe obstáť, zmluva nemôže byť zároveň neplatnou a zároveň úver na jej základe bezodplatný (bezodplatnosť úveru je zákonná sankcia dopadajúca na úver poskytnutý na základe platnej zmluvy, nie neplatnej). Vzhľadom na uvedené a vzhľadom na skutočnosť, že súd považoval zmluvu za neplatnú žalobu v časti, ktorou žalobkyňa žiadala určiť úver za bezúročný a bez poplatkov zamietol. Súd zamietol žalobu aj v časti určenia neprijateľnosti podmienok vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy č. 4010131029 zo dňa 28.10.2010, rozhodcovskej doložky včlenenej do zmluvy č. 4010131029 zo dňa 28.10.2010 a vo vzťahu k balíčku PREMIUM a k nemu viažuca sa úhradu PRÉMIUM 5,22 Eur z dôvodu vecnej nepríslušnosti. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, t. j. podľa úspešnosti v spore. Žalobkyňa si žalobou uplatnila nárok na zaplatenie sumy 2.918,72 Eur, úspešná bola v časti čo do zaplatenia sumy 1.135,92 Eur a vo zvyšnej časti nebola úspešná. Potom podľa výsledku konania ako celku bol úspech žalobkyne v rozsahu 38,92% a úspech žalovaného v rozsahu 61,08%. Na základe toho má žalovaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 22,16% (61,08% - 38,92%). O výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný výlučne voči výrokom I. a III. a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne zmeniť a priznať mu náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Súd v odôvodnení svojho rozsudku vyjadril názor, že v úverovej zmluve č. 4010131029 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28.10.2010 je menším písmom uvedený predmet a cena zmluvy, na základe čoho vyhodnotil úverovú zmluvu za neplatnú a priznal žalobcovi bezdôvodné obohatenie presahujúce istinu poskytnutého úveru. Žalovaný v konaní pred prvostupňovým súdom vzniesol aj námietku premlčania na žalobcom uplatňovanú výšku bezdôvodného obohatenia, na ktorú prvostupňový súd prihliadol len z časti. Žalovaný napriek rozhodnutiu prvostupňového súdu zastáva názor, že žalovaná suma, ktorú si žalobca uplatňuje z úverovej zmluvy č. 4010131029 je premlčaná v celom rozsahu, zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z a je súlade aj s ostatnými právnymi predpismi, preto je nedôvodné vyhodnotiť ju za neplatnú. Predmetom žalovanej úverovej zmluvy bolo poskytnutie bezúčelového úveru vo výške 3.000 eur (pričom predmet úverovej zmluvy bol uvedený ešte aj hrubo vytlačeným písmom), o čom svedčí položka číslo 42. úverovej zmluvy. Cena za poskytnutie úveru bola taktiež uvedená hrubo vytlačeným písmom pod položkou č. 49. úverovej zmluvy vo výške 2.788,44 eur. Žalovaný preto nesúhlasí s názorom prvostupňového súdu, že predmet a cena úverovej zmluvy boli uvedené menším písmom ako iná časť zmluvy. Práve naopak, v porovnaní s ostatnými časťami zmluvy boli hrubo vytlačené a zvýraznené. V samotnej úverovej zmluve je poistenie uvedené ako „POISTENIE VÝDAVKOV (dobrovoľné).“ Pokiaľ by klient o poistenie záujem nemal, v príslušnej kolónke by nebolo zaškrtnuté nič. V tejto časti sú uvedené aj ďalšie alternatívne ponúkané služby a to konkrétne služba „Zmena výšky a počtu splátok“ . Klient je pri uzatváraní úverovej zmluvy dopytovaný okrem požadovanej výšky úveru a výšky splátok aj ohľadne možnosti uzatvorenia poistného, či iných doplnkových služieb a je len na slobodnom rozhodnutí samotného klienta, či sa pre niektorú z doplnkových služieb rozhodne alebo nie. V žiadnom prípade však nemožno poistné ako dobrovoľnú službu stotožňovať s predmetom zmluvy. S tým súvisí nevyhnutnosť pri prepočte celkovej čiastky splatnej spotrebiteľom odpočítať od sumy 6.226,92 eur (84x74,13) úhradu za dobrovoľnú službu poistenie 438,48 eur (84x5,22) a výsledkom je suma uvedená v úverovej zmluve č. 4010131029 ako celková čiastka splatná spotrebiteľom 5.788,44 eur. Obdobný právny názor ako prezentuje žalovaný uviedol v odôvodnení svojho rozsudku zo dňa 19.09.2017 aj Okresný súd Brezno v konaní vedenom pod sp.zn. 4C/40/2014. Žalovaný ako dôkaz o dobrovoľnosti uvedených služieb predkladá úverovú zmluvu uzatvorenú s iným klientom, v prípade ktorej si klient poistenie nezvolil, preto je v poličku týkajúcom sa poistenia uvedené Bez poistenia a taktiež si nezvolil ani službu Odložené splátky a ani službu Zmena výšky a počtu splátok. Aj táto skutočnosť svedčí o dobrovoľnosti tak poistenia ako aj ďalších alternatívnych služieb, preto žalovaný odmieta tvrdenie žalobcu o podmienení uzatvorenia úverovej zmluvy dojednaním dobrovoľnej služby, ktorá mu malo byť jednostranne nanútená. Dojednané poistné a ani ďalšie alternatívne služby preto v zmysle uvedenej úpravy podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z nebolo potrebné započítať do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, čo sa nakoniec odzrkadlilo aj v celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom. Žalovaný zastáva názor, že uvedený postup bol v súlade so zákonným znením, preto považuje za nedôvodné sankcionovať postup v zmysle zákona bezúročnosťou a bez poplatkovosťou. Bližšie informácie o poistení boli žalobcovi ako klientovi poskytnuté v úverových zmluvných podmienkach, ktoré boli neoddeliteľne spojené so zmluvou a to konkrétne v Hlave 13 a tiež na strane 8. Žalovaný preto považuje za splnené všetky podmienky a náležitosti úverovej zmluvy v súlade so znením zákona č. 129/2010 Z.z a v súlade s ustanovením § 53c Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených skutočností žalovaný zastáva názor, že úverovú zmluvu č. 4010131029 nie je zákonné a dôvodné vyhodnotiť za neplatnú, na základe čoho neexistuje ani právny titul na vyplatenie bezdôvodného obohatenia žalobcovi. Žalobcovi ako spotrebiteľovi nemožno poskytovať bezbrehú ochranu voči dodávateľovi, bez ohľadu na platné právo, od priemerného spotrebiteľa je dôvodné vyžadovať určitú mieru pozornosti.

6. Žalobkyňa odvolanie nepodala, k odvolaniu žalovaného sa nevyjadrila.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase ich podaní pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie

v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihladnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je nedôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. podľa § 387 CSP.

8. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 27.7.2018 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že úver číslo zmluvy č. 4010131029 zo dňa 28.10.2010 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, dohoda o zrážkach zo mzdy č. 4010131029 zo dňa 28.10.2010 je neprijateľná podmienka, rozhodcovská doložka včlenená do zmluvy č. 4010131029 zo dňa 28.10.2010 je neprijateľná podmienka, balíček PREMIUM a k nemu viažuca sa Úhrada PRÉMIUM 5,22 Eur je neprijateľná podmienka. Zároveň žalobkyňa žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej zo zmluvy č. 4010131029 zo dňa 28.10.2010 sumu 2.918,72 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a určiť, že zmluva č. 4010131029 zo dňa 28.10.2010 je neplatná. Žalovaná žiadala priznať náhradu trov konania vo výške 100%.

9. Strany nenapadli odvolaním výrok II. rozsudku (zamietnutie žaloby v časti vydania bezdôvodného obohatenia nad sumu 1.135,92 eur, v časti určenia zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov, v časti určenia zmluvy za neplatnú, v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok), ktoré nadobudli právoplatnosť.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak výrokom I. žalobe žalobkyne čiastočne vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť jej sumu 1.135,92 eur z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia, a či správne rozhodol výrokom III. o náhrade trov konania.

11. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. zákona o spotrebiteľských úveroch v znení k 28.10.2010 (čas uzavretia zmluvy) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

12. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. zákona o spotrebiteľských úveroch v znení k 28.10.2010 (čas uzavretia zmluvy) poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

13. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 (a nasl.) Občianskeho zákonníka, keď ide o štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako spotrebiteľkou, pričom predmetná zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase jej uzavretia, čo nespochybnil ani žalovaný. Žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úvery žalobcovi, ktorý nekonal v rámci predmetu svojho povolania alebo podnikania. Predmetom zmluvného vzťahu bolo poskytnutie úveru, teda poskytnutie finančných prostriedkov formou spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné. Okrem tohto v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy ňou založený je nevyhnutné posudzovať podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. A to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat lex generalis, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon o spotrebiteľských úveroch, ako aj § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa

citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

14. Súd prvej inštancie správne pristúpil k prieskumu, či zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Výklad a aplikácia ust. § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Tým, že zákonné dodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy postihuje neplatnosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k esenciálnym, teda podstatným obsahovým náležitostiam zo zmluvy vyplývajúcimi jednak z ust. § 497 Obchodného zákonníka a jednak vo vzťahu k tým náležitostiam, ktoré sú vymenované v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a zároveň aj v § 11 ods. 1 citovaného zákona. Pokiaľ zmluva uzavretá medzi stranami niektorú z náležitostí vymenovaných v ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje, nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

15. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že dňa 28.10.2010 uzatvorila žalobkyňa so žalovaným úverovú zmluvu, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý bezúčelový úver vo výške 3.000 Eur, s výškou mesačnej splátky 74,13 Eur, pri počte splátok 84, ročná úroková sadzba 20,14 %, RPMN od 23,1% do 23,9%, priemerná RPMN 18,09%, celkové náklady spotrebiteľa 2.788,44 Eur, lehotá splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci, celková čiastka splatná spotrebiteľom 5.788,44 Eur. Zároveň bol v zmluve dohodnutý balíček PREMIUM - úhrada za poistenie PREMIUM 5,22 Eur. Podľa výkazu o úhrade a výpisov z účtu, žalovaná v období od 14.11.2010 do 21.7.2017 vykonala úhrady v celkovej výške 5.918,72 Eur.

16. Odvolací súd tak ako aj súd prvej inštancie podrobil predmetnú úverovú zmluvu kontrole, či obsahuje všetky obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a zistil, že predmetná úverová zmluva obsahuje údaj o výške RPMN v rozpätí od 23,1 % do 23,9 %. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí určito, jasne a zrozumiteľne obsahovať tie podstatné náležitosti, ktoré majú nepochybne vplyv na schopnosť spotrebiteľa posúdiť, či je pre neho akceptovateľné získať úver za daných podmienok. K údajom o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Nesprávne alebo neurčito uvedená výška RPMN spôsobuje to, že spotrebiteľ nevie bez pochybností posúdiť už pri uzatváraní zmluvy, aká je výška jeho skutočného dlhu a taktiež nemá možnosť porovnania výhodnosti úveru oproti úverom poskytovaným inými subjektmi na trhu. Údaj o RPMN musí byť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyjadrený jediným údajom, čo zodpovedá aj ustanoveniu § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch a teda uvedením len rozpätia RPMN nie je splnená zákonná podmienka stanovená v ustanovení § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu odvolací súd považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch a žalobkyni vznikla teda povinnosť zaplatiť (len) istinu poskytnutého úveru.

17. Odvolací súd zároveň konštatuje, že pri údajoch o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Keďže v predmetnej úverovej zmluve je uvedená celková čiastka splatná spotrebiteľom 5.788,44 Eur pri súčasnom uvedení výšky mesačnej splátky úveru 74,13 Eur a počte splátok úveru 84, je nepochybné, že celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť uvedená v zmluve je v rozpore so skutočnou celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (6.226,92 Eur), a ktorá je vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto rozpor môže objektívne spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah jeho záväzku, a preto možno dôvodne poskytnutý spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch). Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Odvolací súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrovej sadzby a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a konštatuje, že hoci úverová zmluva obsahuje údaj o výške RPMN, tento nie je v súlade s požiadavkou § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto je potrebné úver považovať za bezúročný a

bez poplatkov. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 odsek 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“. Ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, je podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN, ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom. Pričom z obsahu zmluvy takýto výpočet ani nevyplýva.

18. Odvolací súd preto dospel k záveru, že nie je potrebné celú zmluvu o úvere považovať za neplatnú (z dôvodov, ktoré ustálil súd prvej inštancie), nakoľko bolo preukázané, že žalobkyňa úver čerpala, nedostatky zmluvy neodôvodňujú záver o neplatnosti celej zmluvy, no odôvodňujú záver o tom, že je potrebné zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov, z čoho vo vzťahu k predmetu odvolacieho prieskumu vyplýva ten istý záver o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie, keď žalobkyňa zaplatila žalovanému viac ako istinu úveru.

19. Výška priznaného bezdôvodného obohatenia nebola zo strany žalovaného sporovaná. Rovnako žalovaný ničím konkrétnym neodôvodnil, prečo považuje nárok žalobkyne za premlčaný v celom rozsahu a nie len v časti, v ktorej súd prvej inštancie žalovaným vznesenú námietku premlčania považoval za dôvodnú a žalobu v tejto časti zamietol. Súd prvej inštancie pritom v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol posúdenie otázky premlčania a ustálil jeho plynutie v danom spore (vzhľadom na nepodanie odvolania v zamietnutej časti odvolací súd správnosť zamietnutia časti žaloby nepreskúmaval). Ak preto odvolateľ chcel namietať nesprávnosť vyhovujúcej časti rozsudku aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia premlčania, bol povinný túto odvoláciu námietku špecifikovať.

20. S poukazom na vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie rozsudkom v napadnutej vyhovujúcej časti (výrok I.) žalobe vyhovel, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd, po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, rozsudok v tejto časti s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP vrátane správneho závislého výroku III. o náhrade trov konania (nenapadnutého osobitnou odvolacou argumentáciou), potvrdil.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko nebolo preukázané, že by jej nejaké trovy odvolacieho konania vznikli.

22. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).